

OBEC VÍŤAZ

Dátum:

13. 7. 2020

Pedacie číslo:

3106/20

Číslo spisu:

383/2020

Prílohy/filmy:

Vybavuje Ing. ŽAHOŠA
Mgr. HAGEL

**Obecný úrad Víťaz
Víťaz 111
08238**

Váš list/zdňa

383/2020/9, 6. 2020

Naše číslo

CS SVP OZ KE
3365/2020/2

Vybavuje/linka

Ing. Vartovníková
053/4468717
Ing. Bamhorová/515
Ing. Čarnogurská /6008181.

Košice

06.07.2020

Vec: Víťaz, oprava vodného toku Dolinský - stanovisko.

Listom doručeným dňa 12. 6. 2020 ste nás požiadali o opravu narušených brehov Dolinského potoka a jeho bezmenného prítoku, ktoré boli poškodené vplyvom veľkej búrky a prívalového dažďa dňa 8. 6. 2020 v obci Víťaz. V prílohe listu prikladáte aj fotografiu poškodeného brehu za rod. domom č. 314. Zároveň sme v čase vybavovania Vašej žiadosti obdržali aj žiadosť od Ing. Lucie Javorovej o realizácii protipovodňových opatrení v obci Víťaz. Žiadosť písala v mene občanov obce, pričom k žiadosti bol priložený zoznam občanov, ktorí podporili túto žiadosť v elektronickom zbere podpisov. Riešenie, ktoré navrhuje, je vytvorenie mechanizmov a systémov na zadržanie dažďovej vody, vytvorenie eróznych rýh, drevených a kamenných hrádzí, vybudovanie bazénovej kaskády, močiarov, ktoré počas dažďov vodu zachytávajú a počas sucha ju uvoľňujú a zavlažujú hlavne okolité polia.

Z hľadiska záujmov našej organizácie vydávame k predloženej žiadosti nasledovné

s t a n o v i s k o:

Intravilánom obce v postihnutej oblasti pretekajú nasledovné vodné toky: **Dolinský potok** (ľavostranný prítok Hornádu, rkm zaústenia cca. 92,698, ID 4-32-01-2592 a **jeho bezmenný ľavostranný prítok** (rkm zaústenia cca. 7,144, ID 4-32-01-2617). Dolinský potok bol v minulosti (v správe D – HMZ) upravený v úseku rkm 5,078 – 7,250 za účelom stabilizácie. Úprava nebola dimenzovaná na odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody. Vyššie spomínany bezmenný ľavostranný prítok bol taktiež upravený (v bývalej správe D – HMZ) v úseku rkm cca 0,000 – 0,650 za účelom stabilizácie a jeho koryto taktiež nebolo dimenzované na odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody. **Samotná postihnutá oblasť sa nachádza tesne pod pramenou oblastou týchto vodných tokov a v prevažnej väčšine roka je prietok v korytách týchto vodných tokov nízky. K profilu pod obcou (nad prítokom Pohlodov) má povodie Dolinského potoka plochu len 7,718 km².**

Po terénnnej obhliadke zo dňa 10. 6. 2020 (v zastúpení: zamestnanec SVP š.p., starosta obce) a po povodňovej prehliadke zo dňa 17.6.2020 (v zastúpení: zástupca Okresného úradu Prešov, zamestnanec SVP š.p., starosta obce) bolo zistené nasledovné:

- Dňa 8. 6. 2020 boli zaznamenané na vodnom toku Dolinský a jeho vyššie uvedenom bezmennom ľavostrannom prítoku zvýšené vodné stavy vplyvom búrok a výdatných zrážok nad obcou. Vodné toky boli vybrežené na niektorých úsekoch.
- V obci Víťaz nebol vyhlásený stupeň povodňovej aktivity

- Vplyvom zvýšených vodných stavov bolo zistené poškodenie ľavého brehu za rod. domom č. 314. Koryto tu bolo pomiestne zanesené kamenitými splaveninami.
- V hornej časti obce „Dlhé“, v časti neupraveného úseku Dolinského potoka, bolo koryto vplyvom prítoku bahna z hornej časti lokality značne zanesené. Podľa starostu obce je nad touto časťou zasiata kukurica a pri zvýšenej zrážkovej činnosti dochádza k vymývaniu pôdy a následnému zanášaniu korýt vodných tokov, príľahlých ciest a pozemkov.

Pochôdzkou boli ďalej zistené nasledovné **príčiny vybreženia Dolinského potoka:**

- dva betónové prieplavy osadené bez stavebného povolenia a realizované v rozpore so stanoviskami SVP š.p. Košice. (premostenia na pozemky p.č. C-KN 538/1 a 544/1).
- premostenie Dolinského potoka na hlavnej ceste Vŕaz – Kluknava (rkm cca. 6,150), ktoré nemá dostatočnú kapacitu na odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody a aj v tomto mieste došlo k vybreženiu
- na mnohých miestach sú v koryte situované rôzne vyústenia, ktoré môžu pri nedostatočnom opevnení oslabovať upravené brehy Dolinského potoka. Pri zvýšených vodných stavoch tak dochádza k vymývaniu brehov a k zachytávaniu splavenín, nakoľko v mnohých prípadoch zasahujú do prietočného profilu
- na toku sa nachádzajú premostenia k pozemkom, ktoré nemajú dostatočnú kapacitu pre odvedenie prietoku Q_{100} , čím tvoria prekážky v odtoku
- obhliadkou bolo zistené, že na parcele C KN 784/2 vo vlastníctve Ing. Jana Baluchu, sú zrealizované terénné úpravy, ktoré narušili odtokové pomery na bezmennom prítoku Dolinského potoka čím dochádza k poškodzovaniu protiľahlého brehu a pozemku súkromných osôb. V tejto časti bezmenného prítoku, pozdĺž oboch brehov nie je dodržaný voľný manipulačný pás pre údržbu správcu toku v šírke min. 5 m od brehovej čiary. Pozdĺž toku sú súkromné pozemky oplotené na brehovej čiare toku a prístup správcu toku pre potreby údržby je znemožnený.

Upozorňujeme, že obec Vŕaz nebola zaradená medzi geografické oblasti s výskytom potenciálne významného povodňového rizika Plánov manažmentu povodňových rizík. Pre vysvetlenie princíp definovania geografických oblastí, v ktorých existuje povodňové riziko vychádza zo znenia ods. 1 § 5 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, t. j. oblastí **zaevidovaného povodňového rizika** pričom jeho výskyt je deklarovaný v intencích ods. 1 § 11 **pre III. stupeň povodňovej aktivity** podľa ods. 5. **Rozhodujúce referenčné obdobie preukazujúce existujúce povodňové riziko v rámci II. plánovacieho cyklu predbežného hodnotenia povodňového rizika** (ďalej „PHPR“) v zmysle ods. 1 článku 14 smernice 2007/60/ES bolo stanovené **na obdobie rokov 1997 – 2017**. SVP, š. p. v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík (ďalej len „Smernice 2007/60/ES“) v súlade s ods. 2 a 7 § 5 zákona č. 7/2010 Z. z. spracoval predbežné hodnotenia povodňového rizika v predmetnom rozsahu v termíne do 22. decembra 2018. Lokalita Vŕaz nebola z dôvodu **absentujúcej evidencie povodňových udalostí na území obce resp. nedokladovaním povodňových škôd v referenčnom období** zaradená medzi geografické oblasti s výskytom potenciálne významného povodňového rizika. Z tohto dôvodu SVP š.p. nemá v pláne v najbližšom období riešiť protipovodňovú ochranu obce. Dôvodom je veľký počet geografických oblastí s významným povodňovým rizikom, zaradených do Plánov manažmentu povodňových rizík, ktoré musí SVP š.p. riešiť prioritne a tiež finančné zdroje, ktoré môžu byť vynaložené prioritne na tieto oblasti.

Výskyt lokálnych prívalových povodní je nepredvídateľný každoročne sa opakujúci jav viacinnej v stále inej obci. Súhlasíme, že každá obec by však pre takéto situácie mala mať vypracované

komplexné riešenie, s postupnou realizáciou navrhnutých opatrení. Opatrenia by však mali byť realizované nie len v samotnom vodnom toku ale aj v širšom povodí (v intenciách požiadavky Vašich občanov). To si však vyžaduje vypracovanie komplexného projektu odborne spôsobilým projektantom, ktorého realizácia sa však nezaobíde bez riešenia majetkovoprávnych záležitostí s vlastníkmi pozemkov, na ktorých sa uvedené opatrenia majú realizovať. Z našich skúseností z prípravy stavieb ide o pomerne časovo aj finančne náročný proces. Z vyššie uvedených dôvodov nezaradenia obce medzi geografické oblasti s potencionálne významným povodňovým rizikom, odporúčame, aby komplexné riešenie protipovodňovej ochrany zabezpečovala samotná obec. Slovenský vodohospodársky podnik š. p. umožňuje obciam prenájom toku v prípade záujmu o riešenie protipovodňovej ochrany formou výpožičky toku v zmysle § 51 odst. 3 vodného zákona na základe vopred odsúhláseného projektu správcom toku. V súčasnosti je možnosť financovania takýchto projektov z rôznych zdrojov EÚ.

V súvislosti s komplexným riešením protipovodňovej ochrany obce upozorňujeme aj na fakt, že Dolinský potok je vymedzený ako prirodzený vodný útvar (VÚ) v rámci Vodného plánu Slovenska – **SKH0130 Dolinský p._1** (úsek rkm 0,000 – 9,7) s hodnotením ekologického stavu v kategórii 3 – priemerný. V prípade návrhov na samotnom vodnom toku upozorňujeme na povinnosť nezhoršovať stav vodných útvarov, ktorá vyplýva z ustanovení RS o vode, ktorú SR ratifikovala a transponovala do svojej národnej legislatívy a následne aj do záväzných koncepčných materiálov Vodný plán Slovenska. S tým súvisí aj zachovanie prirodzeného charakteru vodného toku a laterálnej kontinuity toku s inundáciou. Vyššie uvedenej požiadavke je potrebné prispôsobiť aj prípadný technický návrh.

V súvislosti s Vašou žiadosťou ďalej upozorňujeme na dodržiavanie niektorých základných ustanovení Zákona č. 364/2004, Z. z. o vodách a Zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami, ktoré sú základnými preventívnymi opatreniami na ochranu pred povodňami:

Na základe ustanovení Zákona o vodách č. 364/2004, Z. z., § 47, odst. 3 vlastníci stavieb, ktoré nie sú vodnými stavbami, alebo technických zariadení umiestnených na vodnom toku a v inundačnom území sú povinní na vlastné náklady

- a) dbať o ich riadnu údržbu a o ich statickú bezpečnosť, aby neohrozovali plynulý odtok vód,
 - b) zabezpečiť ich pred škodlivými účinkami vód, splaveninami a ľadom,
 - c) odstraňovať nánosy a prekážky vo vodnom toku brániace jeho nehatenému odtoku.
- v zmysle § 20 Zákona č. 7/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov je výstavba rodinných domov v záplavovom území pri prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody zakázaná. V prípade realizácie výstavby na uvedených lokalitách žiadame rešpektovať prirodzené záplavové územie Dolinského potoka a výstavbu požadujeme situovať mimo záplavové územie Q_{100} ročnej veľkej vody.
 - V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov žiadame ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás minimálnej šírky 5,0 m od brehových čiar drobných vodných tokov a zároveň požadujeme, aby správcovi toku bol umožnený prístup k vodnému toku pre účely prevádzkových činností správcu toku.

V závere upozorňujeme, že v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 § 49, odst. 5 správca vodného toku nezodpovedá za škody spôsobené mimoriadnou udalosťou a škody vzniknuté užívaním vodných tokov.

Co: a/a, PS-SNV, 49000 - scan
CZ 13530 /2020
Na vedomie: Ing. Kašelová, Ing. Kapitán E.

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK,

štátny podnik

Odšlepný závod Košice

Đumbierska 14

041 59 Košice

Ing. Marián Miščík

riaditeľ Správy povodia Hornádu a Bodvy